Provincial Flower

The scientific name of the Udawadiya flower or well known Vesak Flower is “DENROBIUM MACCARTHIAE”. This has been given the name of Mrs. Thomas McCarthy. Sir Thomas McCarthy was the British Governor General of Ceylon at the time of 1864.

This Vesak Flower grows on the trunks of trees in the tropical lowland rainforests. Hence, this can be mostly seen in Adam’s Peak and Sinharaja forest.

There is no tap - root in this plant. This is an epiphyte plant which belongs to the family of “Orchidaceae”. This is comprised of two types of roots i.e. clasping roots and aerial roots which grow on the tree trunk and hang down in a pendulous manner. These are growing as a mass of roots and they are whitish purple in colour. The leaves exhibit thickness as they store an excess amount of water and the length of a leave extent from 4 to 8 cm.

The Vesak Flowers bloom in shade of purple. There are 10-15 flowers in a tiny branch of this plant and they will not be faded for a period of one month. Pollination of this plant is done by insects and seeds are spread by wind. This plant grows through a fungus – based process.

This Udawadiya may have been named “Vesak Flower” as these are mainly bloom during the month of May, in which the birth of Lord Buddha is commemorated. This can be mostly seen around Adam’s Peak is also a significant.

Due to the fact of environmental pollution caused by increasing population and unsustainable practices of the interested people, the “Vesak Flower” is increasingly endangered.

Vesak Flower has been included in to the list of endangered flora and fauna by the International Union for Conservation of Nature (IUCN) and it has been included in the Red Data Book too.

The Vesak Flower has been selected as the provincial flower of the Sabaragamuwa Province by the Ministry of Environment and Natural Resources in declaration of the provincial flower in 2005.

අප "වෙසක් මල" නමින් දක්නා උඩවැඩියා මලෙහි උද්භිද නාමය "DENROBIUM MACCARTHAIAE" (ඩෙන්රෝබියම් මැකාර්තී) වේ. එසේ නම් කලේ 1864 වසරේ මෙරට සිට මහ ලේකම්වරයෙකු වූ මැකාර්තී මහතාගේ බිරිඳගේ නමිනි.

අපට හුරුපුරුදු "වෙසක් මල" තෙත් වැසි වනාන්තර වල ගස් කඳන් වල වැවේ. එහෙයින් සිංහරාජ හා සිරිපා අඩවියෙහි බහුලව දැකිය හැකිය.

මෙහි මුදුන් මුලක් නැත. ඒක බීජ පත්‍ර ශාඛයකි. "ඕකිඩාසේ" කුලයට අයත් අපි ශාඛයකි. මුල් දෙවර්ගයකි. ගසකට හෝ වැලකට ඇලව සිටින ආලග්න මුල් හා කඳෙහි හටගෙන එල්ලෙන වායව මුල් වශයෙනි. මුල් බිස්සක් සේ වැවේ. මුල් සුදු පැහැයට හුරු දම් පාට වේ. පත්‍රයන් තදැති බවක් පෙන්වන්නේ අධික ලෙස ජලය රඳවාගෙන ඇති නිසාය. එහි පත්‍රයක් සෙන්ටිමීටර 4 සිට 8 දක්වා දිගු වේ.

මලක පැහැය ලා දම් වේ. එක් ඉත්තක මල් 10-50 ත් අතර තිබේ. මසක් පමණ කල් පර නොවේ. කෘමින් මඟින් පුෂ්පරාග පරාගනය වේ. බීජ සුළඟ මඟින් ව්‍යාප්ත වේ. එක් දිලීර වර්ගයක් පාදක කොට ගෙන වැඩී පෝෂණය වේ.

බුදුහිමියන්ගේ තෙමඟුල සිදුවූ වෙසක් මාසයේ පිපෙන මෙම උඩවැඩියා මලට එදා සමාජය "වෙසක් මල" යැයි නම් තැබුවා විය හැක. එමෙන්ම බුදුන් වහන්සේගේ සිරිපා ලකුණ තැබූ සමන්ත කූඨය ආශ්‍රිතව මෙම ශාඛය බහුලව දක්නට ලැබීමද සුවිශේෂී දෙයකි.

ජනගහනය අධික වීම නිසා සිදුව ඇති පරිසර විනාශයද, මල් ලෝලීන් විසින් පරිසරයෙන් ගලවාගෙන යෑමද නිසා "වෙසක් මල" සීඝ්‍රයෙන් වඳවෙමින් පවතී.

අන්තර් ජාතික ස්වභාවික සම්පත් සංරක්ෂණ සංවිධානය (IUCN) විසින් වඳවීමේ තර්ජනයට මුහුණ දෙන ලෝකයේ ජීවීන් හා පැලෑටි අතරට මෙයද ඇතුලත් කර ඇත. එය රතු දත්ත පොතටද (RED DATA BOOK) ඇතුලත් කර ඇත.

පාරිසරික සහ ස්වභාවික සම්පත් අමාත්‍යාංශය මඟින් 2005 වර්ෂයේදී පළාත් පුෂ්පය ප්‍රකාශයට පත් කිරීමේදි සබරගමුව පළාත් පුෂ්පය වශයෙන් වෙසක් මල තෝරා ගෙන ඇත.

நாம் “வெசாக் மலர்” என அறிந்துள்ள உடவெடியா மலரின் விஞ்ஞானப் பெயர் "DENROBIUM MACCARTHAIAE" டென்ரோபியம் மெகார்தீ) ஆகும். அவ்வாறு பெயரிடப்பட்டது 1864ஆம் ஆண்டு இந்நாட்டிலிருந்து செயலாளர் நாயகமாகிய மெகார்தீ அவர்களின் மனைவியின் பெயரிலாகும்.

எங்களுக்கு பழக்கமான “வெசாக் மலர்” மழைக்காடுகளில் காணப்படும் மரங்களின் தண்களில் வளர்கின்றது. சிங்கராஜ மற்றும் சிறிபாத வனத்தில் இதனை அதிகமாகக் காணலாம்.

இதில் ஆணிவேர் காணப்படுவதில்லை. “ஓகிடாசே” குலத்துக்குச் சொந்தமான படரும் தாவரமாகும். வேர்கள் இரண்டு வகைப்படும். அவை மரங்களிலில் அல்லது கொடியில் சாய்ந்து காணப்படும் வேர்கள் மற்றும் தண்டுகளில் படர்ந்து தொங்கும் வேர்களாக விளங்குகின்றன. வேர்கள் வெள்ளை நிறத்தை ஒத்த ஊதா நிறமாகும். இலைகள் கடும் நிறத்தில் காணப்படுவது அதிக நீரை சேமித்து வைத்திருப்பதனாலாகும். இலையொன்று சுமார் 4-8 சென்றிமீற்றர் நீளமானதாகும்.

மலரின் நிறம் இளம் ஊதாவாகும். ஒரு கிளையில் 10-15 மலர்கள் காணப்படுகின்றன. இவை ஒரு மாதம் வரையில் உதிராது காணப்படும். வித்துக்கள் காற்றின் மூலம் பரவலடையும். ஒரு பங்கசைமையமாகக் கொண்டு வளர்ச்சியடையும்.

புத்தபெருமானின் தெமகுல இடம்பெற்ற வெசாக் மாதத்தில் மலர்கின்ற உடவெடியா மலருக்கு அக்கால சமூகம் “வெசாக் மலர்” எனப் பெயரிட்டிருக்கலாம் என நம்பப்படுகிறது. மேலும் புத்தபெருமானின் பாத இலட்சினை பதிக்கப்பட்ட சமனலகூட மலைப் பிரதேசத்தில் இத் தாவரத்தை அதிகமாக அவதானிக்கக் கூடியமையும் முக்கியமான அம்சமாகும்.

சனத்தொகை அதிகரிப்பின் காரணமாக ஏற்பட்டுள்ள சூழல் அழிவினாலும், சூழல் பிரியர்கள் சூழலிலிருந்து அவற்றை அகற்றிச்செல்வதனாலும் “வெசாக் மலர்” வேகமாக அருகிச் செல்கிறது.

சர்வதேச இயற்கை வளப் பாதுகாப்பு அமைப்பினால் (IUCN) உலகில் அழிந்து செல்லும் அபாயத்துக்கு உட்பட்டுள்ள உயிர்கள் மற்றும் தாவரங்களில் இதுவும் உள்ளடக்கப்பட்டுள்ளது.மேலும் சிவப்புத் தரவுப் புத்தகத்திலும் (RED DATA BOOK) இது உள்ளடக்கப்பட்டுள்ளது.

சுற்றாடல் மற்றும் இயற்கை வள அமைச்சினால் 2005ஆம் ஆண்டு மாகாண மலர்களைப் பிரகடனப்படுத்தப்படுத்தும் போது சப்பிரகமுவ மாகாண மலராக வெசாக் மலர் தேர்ந்தெடுக்கப்பட்டது.